

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ideis

UNIWERSYTET DSW

**Doskonalenie kadry akademickiej
w zakresie standardu kształcenia
przygotowującego do wykonywania
zawodu nauczyciela przedszkola
i edukacji wczesnoszkolnej
(klasy 1-3 szkoły podstawowej)**

Konspekt szkolenia 3 realizowanego w ramach projektu: Doskonalenie kadry akademickiej w zakresie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy 1-3 szkoły podstawowej)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Szkolenie 3

Wymagane efekty uczenia – osoba prowadząca dr Dorota Duda

Biogram

Dr Dorota Duda – adiunkt na Uniwersytecie DSW Ideis. Absolwentka Dolnośląskiej Szkoły Wyższej na kierunku Pedagogika o specjalnościach Pedagogika Wczesnoszkolna i Edukacja Przedszkolna z Opieką nad Dzieckiem oraz Projektowanie i organizacja wczesnej edukacji. W ramach Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, w 2022 roku, zdobyła tytuł naukowy doktora, broniąc dysertacji, pt. *Klasy społeczne w edukacji wczesnoszkolnej. (Nie)świadomość klasowości i jej konsekwencje dla prywatnych teorii pedagogicznych nauczycielek*.

W roku 2018 otrzymała wyróżnienie za pracę magisterską, pt. *Partycypacja dzieci poniżej szóstego roku życia w polskiej i angielskiej placówce wczesnej edukacji: perspektywa dorosłych i dzieci* w konkursie Rzecznika Praw Dziecka na najlepszą pracę magisterską i doktorską poświęconą prawom dziecka. W 2023 roku została laureatką w konkursie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego na wyróżniającą się rozprawę doktorską z zakresu pedagogiki i/lub nauk z nią współpracujących za rok 2022.

W latach 2019 – 2025 pracowała w Szkole Podstawowej jako nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej i wychowawczyni świetlicy. Jest członkinią międzynarodowej grupy badawczej zajmującej się prawami dziecka, dotychczas brała udział w spotkaniach w Glasgow, Larnace, Belgradzie. Bierze udział w projekcie Erasmus + poświęconym edukacji antydyskryminacyjnej w edukacji przedszkolnej oraz w grupie projektowej zajmującej się Doskonaleniem Kadry Akademickiej przy Uniwersytecie DSW Ideis.

Obecnie we współpracy z naukowczyniami z Irlandii, Islandii, Szwajcarii i Szwecji pracuje nad artykułem, który poświęcony jest obecności praw dziecka w programach uczelni kształcących przyszłych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej.

Cele szkolenia

Celem niniejszego szkolenia jest omówienie *Wymaganych efektów uczenia się* zgodnych ze *Standardem kształcenia przygotowującym do zawodu nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego*. Nauczyciel akademicki przystępujący do niniejszego szkolenia powinien utrwalić lub zdobyć wiedzę na temat tego, jakie umiejętności, wiedzę oraz kompetencje społeczne musi nabyć przyszły nauczyciel kończący studia pedagogiczne o specjalności edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne. Po zakończeniu szkolenia, jego Uczestnicy powinni być również zorientowani w ogólnych wymaganiach, jakie stawiane są przed studentką/studentem przygotowującymi się do zawodu nauczyciela, które to wykraczają poza zakres zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

Uczestnik szkolenia po jego zakończeniu powinien:

- zdobyć przybliżoną wiedzę na temat tego, jakie przedmioty realizowane są na omawianym kierunku studiów (przybliżoną ze względu na zindywidualizowane oferty programowe w zależności od uczelni, na której nauczyciel akademicki jest zatrudniony);

- wypracować ogólny ogląd na temat tego, kim jest nauczyciel klas początkowych i przedszkola;

- wypracować ogólne rozumienie specyfiki pracy nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej;

- dokonać autorefleksji nad uzasadnieniem przydatności prowadzonego przez Uczestnika przedmiotu w ramach programu studiów przygotowujących do zawodu nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i przedszkola, by było to zrozumiałe dla studentek i studentów;

- mieć rozeznanie w narzędziach (literatura dla dzieci), z których nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej i przedszkola może skorzystać w pracy z dziećmi;

Szkolenie będzie prowadzone w formie zdalnej na platformie MS Teams. Obejmować będzie 5 godzin dydaktycznych zajęć.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Metody pracy: wykład, dyskusja, analiza tekstu naukowego, praca indywidualna, praca w małych grupach, praca z tekstem dla dzieci;

Narzędzia organizujące pracę: platforma MS Teams, wirtualne pokoje do pracy w grupach, padlet, wirtualna tablica miro, narzędzie do badania opinii Mentimeter;

Materiały: prezentacje multimedialne; tekst Doroty Klus-Stańskiej, pt. *Infantylizujący stereotyp nauczycielki wczesnej edukacji. W poszukiwaniu kontekstów i źródeł ukrytego dyskursu „naszej pani”*; teksty książek dla dzieci;

Konspekt szkolenia

Część I: Wstęp

W tej części szkolenia zostaną:

a) omówione ogólne informacje na temat wymagań dotyczących efektów uczenia się zgodnych ze *Standardem kształcenia przygotowującym do zawodu nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego*;

b) przedstawione przedmioty realizowane w toku studiów Pedagogika wczesnoszkolna i Wychowanie przedszkolne w ramach Uniwersytetu DSW Ideis;

c) omówione kompetencje potrzebne w pracy nauczyciela wraz z przestrzenią na indywidualną refleksję nad własną praktyką w pracy ze studentami.

Forma wykładowa – prezentacja multimedialna; czas trwania – 10 minut.

A) Wymagane efekty uczenia się

Efekty uczenia dzielą się na ogólne i szczegółowe.

Na ogólne efekty uczenia się składają się:

- wiedza,
- umiejętności
- kompetencje społeczne.

Na szczegółowe efekty uczenia się składają się:

a) przygotowanie psychologiczno – pedagogiczne, w tym:

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- podstawy działań pedagogicznych
  - pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
  - podstawy psychologii dla nauczycieli
  - psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania dzieci języka obcego;
- b) Przygotowanie merytoryczne nauczycieli przedszkoli i klas I–III szkoły

podstawowej, jako przygotowanie do integracji treści nauczania, w tym:

- język polski
- język obcy
- matematyka
- edukacja społeczno-przyrodnicza
- informatyka
- plastyka
- muzyka
- technika
- wychowanie fizyczne
- edukacja zdrowotna

c) Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku

szkolnym

d) Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu i klasach I–III

szkoły

podstawowej

e) Metodyka poszczególnych typów edukacji z uwzględnieniem sposobów

integrowania

wiedzy i umiejętności dzieci lub uczniów, w tym:

- metodyka edukacji polonistycznej
- metodyka nauczania języka obcego
- metodyka edukacji matematycznej
- metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej
- metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się technologią

informacyjno – komunikacyjną

- metodyka edukacji plastycznej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- metodyka edukacji muzycznej
- metodyka edukacji technicznej
- metodyka wychowania fizycznego
- metodyka edukacji zdrowotnej

f) Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej

g) Organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego i praw

dziecka oraz kultura przedszkola i szkoły, w tym w zakresie kształcenia uczniów

ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami

h) Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli

i) Kultura języka

j) Praktyki zawodowe, w tym:

- praktyka śródroczna
- praktyka ogólnopedagogiczna
- praktyka wychowawczo-dydaktyczna
- praktyka ciągła

k) Metodologia badań naukowych

B) Przedmioty realizowane w ramach kierunku Pedagogika wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne na podstawie programu studiów Uniwersytetu DSW Ideis. (Lista przedmiotów znajduje się w Aneksie 1).

Część II: Infantylicyzujący stereotyp nauczycielki wczesnoszkolnej i przedszkolnej

W tej części szkolenia zostanie omówiona specyfika pracy nauczyciela klas 1-3 i wychowania przedszkolnego. Praca nad tą częścią opiera się na trzech głównych aktywnościach. Po pierwsze na sprawdzeniu wiedzy osobistej i skojarzeń Uczestników szkolenia na temat pracy nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego. Po drugie, na analizie tekstu Doroty Klus-Stańskiej,

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

który porusza (samo)infantylizację pracy nauczyciela z tego etapu edukacyjnego. Po trzecie, przedstawione zostaną wybrane alternatywne podejścia do wykonywania pracy przez absolwentów omawianego kierunku. Z uwzględnieniem pojęcia dyskursy edukacyjne/dyskursy dziecka i dzieciństwa, i z przestrzenią na osobistą refleksję na temat tego, jak wykładowcy akademicki postrzegają osoby, z którymi pracują w oparciu o omówione dyskursy.

A) Skojarzenia Uczestników szkolenia na temat pracy wykonywanej przez nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej

Metody: Mentimeter, dyskusja; czas trwania – 10 + 5 minut

Pytania do Uczestników szkolenia, na które będą odpowiadać za pomocą narzędzia online Mentimeter:

a) Z czym kojarzy się Państwu praca nauczycielek klas 1-3 i nauczycielek wychowania przedszkolnego?

b) Na czym polega praca nauczycielek klas 1-3 i nauczycielek wychowania przedszkolnego?

c) Jakie kompetencje/umiejętności powinna posiadać osoba pracująca z małymi dziećmi w placówce oświatowej?

d) Jak się Państwu wydaje, jakie jest powszechne podejście do tego zawodu ze strony społeczeństwa?

e) Na czym polega praca nauczyciela klas 1-3 i wychowania przedszkolnego według samych nauczycieli?

W tym miejscu nastąpi krótkie podsumowanie odpowiedzi Uczestników szkolenia przez osobę prowadzącą szkolenie.

B) Analiza tekstu Doroty Klus-Stańskiej, pt. *Infantylizujący stereotyp nauczycielki wczesnej edukacji. W poszukiwaniu kontekstów i źródeł ukrytego dyskursu „naszej pani”* – samodzielne zapoznanie się z tekstem przez Uczestników szkolenia. Powrót do postawionych wyżej pytań i próba odpowiedzenia na nie na podstawie przeczytanego tekstu.

Metody: analiza tekstu, dyskusja, analiza porównawcza; 30 min + 15 min

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

a) Na czym polega praca nauczycielek klas 1-3 i nauczycielek wychowania przedszkolnego?

b) Jakie kompetencje/umiejętności powinna posiadać osoba pracująca z małymi dziećmi w placówce oświatowej?

c) Jak jest powszechne podejście do tego zawodu ze strony społeczeństwa?

d) Na czym polega praca nauczycielek klas 1-3 i wychowania przedszkolnego według samych nauczycieli?

e) W jaki sposób nauczycielki infantylizują swoją pracę?

Porównanie perspektywy Uczestników szkolenia i perspektywy poruszanej w tekście Klus-Stańskiej.

Bibliografia:

D. Klus-Stańska, (2010). Infatylizujący stereotyp nauczycielki wczesnej edukacji. W poszukiwaniu kontekstów i źródeł ukrytego dyskursu „naszej pani”, *Kultura i Edukacja*, 2(76)

C) Alternatywne podejścia do pracy nauczycielek edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego;

Metody: mini-wykład; czas trwania – 20 minut

W tej części omówione zostaną następujące podejścia.

a) Pedagogika krytyczna Petera McLarena

b) Etyka spotkania w placówkach Reggio Emilia

c) Zaufanie do dziecka w placówkach skandynawskich

d) Prawo dziecka do szacunku Janusza Korczaka

Uczestnicy szkolenia dowiedzą się pokrótce, w jaki sposób nauczyciele pracujący w wymienionych wyżej podejściach traktują dziecko/ucznia, co myślą o swojej pracy i w jaki sposób postrzegają rolę nauczyciela. Następnie zostanie wprowadzone pojęcie dyskursów edukacyjnych w oparciu o polski system oświatowy (D. Klus-Stańska) oraz dyskursów dziecka i dzieciństwa (G. Dahlberg, P. Moss, A.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pence; A. Męczkowska-Christiansen). W ramach podsumowania tej części szkolenia zostanie zestawione dominujące podejście do edukacji małego dziecka, jak i samego dziecka w polskim społeczeństwie, również wśród nauczycieli z alternatywnymi podejściami, tak, by Uczestnicy szkolenia dostrzegli, że również ich podejście do przygotowywania przyszłych nauczycieli nie jest neutralne; ma znaczenie zarówno dla osób studiujących, jak i dla ich późniejszej pracy.

Bibliografia:

Dahlberg, G., Moss, P. (2004). *Ethics and politics in early childhood education*. New York: RoutledgeFalmer

Dahlberg, G., Moss, P., Pence, A. (2013). Poza dyskursem jakości w instytucjach wczesnej edukacji i opieki. Języki oceny, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

Gawlicz, K., Rohrborn, B. (2014). *Edukacja przedszkolna: pytanie o demokrację*. Warszawa: Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Klus-Stańska, D. (2009). Dyskursy pedagogiki wczesnoszkolnej. W: D. Klus-Stańska, M. Szczepka-Pustkowska (red.), *Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania*, Warszawa: Wyd. Akademickie i Profesjonalne

Korczak, J. (2013). *Jak kochać dziecko. Internat. Kolonie letnie. Dom Sierot*. Warszawa: Rzecznik Praw Dziecka

Korczak, J. (2014). *Prawidła życia*. Warszawa: Ezop

Korczak, J. (2017). *Prawo dziecka do szacunku*. Warszawa: Rzecznik Praw Dziecka

Męczkowska-Christiansen, A. (2011). Dyskursy dzieciństwa a polityka. Pomiędzy wykluczeniem a obywatelskim uczestnictwem. W: *Pedagogika wczesnej edukacji. Dyskursy, problemy, otwarcia*. Red. n. D. Klus-Stańska, D. Bronk, A. Malenda, Warszawa: ŻAK

McLaren, P. (2015). *Życie w szkołach. Wprowadzenie do pedagogiki krytycznej*. Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

---

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Część III: Dlaczego czy jak? – oto jest pytanie!

Ta część szkolenia ma charakter refleksyjny, a jej głównym celem jest próba zrozumienia miejsca nauczanego przedmiotu przez poszczególnych Uczestników szkolenia dla pracy (przyszłych) nauczycieli/studentów.

W pierwszej części tego modułu Uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni o udzielenie odpowiedzi na jedno z najczęściej zadawanych pytań przez studentów, którymi to próbują oni kwestionować zasadność teorii i przydatności poszczególnych przedmiotów, zwłaszcza przedmiotów ogólnych. Należy wziąć pod uwagę, że pracy z małymi dziećmi podejmują się osoby z różnych grup społecznych, których szkoły średnie, jak i wcześniejsze etapy edukacyjne były na zróżnicowanym poziomie. Klasowość nauczycieli, jak również widoczne zmiany pokoleniowe i społeczne mogą wywoływać niezrozumienie tego, co proponuje program studiów wyższych. Dlatego ważne jest, by nauczyciel akademicki widział zasadność tego, co robi i umiał to przekazać swoim słuchaczom.

Po pytaniach ogólnych, nauczyciele akademicy biorący udział w warsztacie, zostaną zachęcani do refleksji bardziej szczegółowej – związanej z własną praktyką dydaktyczną. Celem tej aktywności jest sprowokowanie Uczestników do zastanowienia się nad rzeczywistą przydatnością nauczanych przez nich treści, dostosowaniem ich do potrzeb (przyszłych) nauczycieli lub koniecznością modyfikacji treści, by były bardziej zrozumiałe i możliwe do omówienia na poziomie edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. Zadanie to ma stanowić inspirację do ułożenia edukacji małego dziecka w kontekście wykraczającym poza salę lekcyjną czy przedszkolną, zwrócenie uwagi na fakt, że nauczyciel pracuje z osobami – dziećmi, które są obywatelami globalnego świata, są, m.in. konsumentami, podejmują decyzje, mają wpływ na środowisko, wybory polityczne, wzmacnianie lub wyrównywanie nierówności społecznych. Uczestnictwo to w pierwszych latach życia jest możliwe na miarę możliwości dziecka, jednak to już w tym wieku młody człowiek powinien uczyć się zaangażowanego funkcjonowania w życie społeczne i rozumienia tego konsekwencji. Jak piszą Gawlicz i Rohborn „Oczekiwanie, że ktoś nagle stanie się odpowiedzialnym, zaangażowanym obywatelem, nie ćwicząc się wcześniej w

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

odpowiedzialności, jest nierealistyczne” (Gawlicz, Rohrborn, 2014, s. 12). Tak szerokie rozumienie pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego możliwe jest jednak wówczas, gdy zostanie do tego przygotowany w toku studiów, a osoby prowadzące zajęcia w ramach programu studiów będą równie świadome tego, jak ważny jest pierwszy etap edukacyjny w życiu dziecka i dla społeczeństwa. Prowadzący zajęcia powinni być w stanie dostrzegać powiązania między teorią i praktyką, między tym, co jest przedmiotem ich wykładów/ćwiczeń a tym, czego może potrzebować student/-ka. Dlatego też na koniec tej części szkolenia, Uczestnicy zostaną poproszeni o udział w aktywności inspirowanej „Wyobraźnią socjologiczną” Millsa, w ramach której zastanowią się nad tym, czy praca nauczyciela to kwestia jednostkowa czy też kwestia społeczna.

Metody: praca indywidualna, praca w małych grupach, dyskusja, praca z wirtualną tablicą miro; Czas trwania – A) 5 min; B) 15 min; C) 15 + 10 min; D) 10 + 15 min;

A) W ramach pracy indywidualnej każdy Uczestnik szkolenia zostanie poproszony o zastanowienie się i podjęcie próby udzielenia odpowiedzi na pytania studentów:

- a) *Dlaczego* coś robić czy *jak* coś robić?
- b) Więcej praktyki czy więcej teorii? (Po co mi teoria?)
- c) Po co mi to w ogóle?

Powyższe pytania są często zadawane przez studentów. (Przyszłe) nauczycielki najczęściej zainteresowane są odpowiedzią na pytanie, jak coś zrobić, jak wprowadzić jakąś zabawę, grę, temat? Skarżą się, że mają za dużo teorii i chciałyby więcej uczestniczyć w zajęciach praktycznych, podczas których dowiedzą się „jak coś zrobić”, często nie widzą zasadności uczenia się takich przedmiotów jak podstawy socjologii czy socjologia edukacji, pedagogika ogólna, filozofia, różnego rodzaju konteksty edukacyjne. Dlatego warto rozumieć, dlaczego uczymy pewnych przedmiotów, dzięki czemu możemy zwiększyć motywację studentów do podejmowania wysiłku również w tym zakresie, dzięki czemu będziemy mieli szansę na całościowe zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności absolwentów kierunku.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Należy mieć bowiem na uwadze, że argument o tym, że wykształcona osoba powinna być zorientowana w pewnych tematach – może nie być wystarczająco przekonujący.

Po udzieleniu krótkich odpowiedzi na postawione w tej aktywności pytaniach, chętne osoby zostaną poproszone o podzielenie się swoimi odpowiedziami na forum.

B) Uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni o dalszą pracę indywidualną i odpowiedzi na poniższe pytania, które są rozbudowaną wersją pytań z poprzedniej aktywności.

1. Czy potrafisz odpowiedzieć na trzy powyższe pytania studentów? Jakie to dla Ciebie było? Łatwe, trudne, neutralne, zabawne, etc.?
2. W jaki sposób tłumaczysz studentom, po co im Twój przedmiot, do czego może im się on przydać, gdzie mogą skorzystać z przekazanej wiedzy?
3. W jaki sposób prowadzony przez Ciebie przedmiot może wzbogacić postawę lub praktykę przyszłego nauczyciela?
4. Jeśli wykładasz przedmioty teoretyczne – jaką wartość widzisz w praktyce?
5. Jeśli wykładasz przedmioty praktyczne – w jaki sposób teoria może być przydatna praktyce?

C) Uczestnicy szkolenia zostaną przypisani do wirtualnych pokoi celem pracy grupowej.

Zadaniem osób biorących udział w szkoleniu będzie wymiana ustaleń indywidualnych. Osoby te nie zostaną przypisane według klucza (metodycy, teoretycy, praktycy, socjolodzy, psychologdy, pedagogdy, etc.), tak, by miały szansę usłyszeć i przedyskutować przydatność swoich przedmiotów w zróżnicowanych, pod względem prowadzonych zajęć, grupach. Będzie to również czas na ewentualną pomoc w wypracowaniu takiej odpowiedzi. Po wymianie refleksji, liderzy poszczególnych grup zostaną poproszeni o krótkie sprawozdanie z przeprowadzonych rozmów. Będzie też czas na swobodną dyskusję po przedstawieniu ustaleń wszystkich grup.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

D) Użyj wyobraźni socjologicznej – nauczyciel: kwestia jednostkowa czy kwestia społeczna?

Po przyjrzeniu się specyfice pracy nauczyciela, poznaniu czym są dyskursy edukacyjne, dziecka i dzieciństwa, ulokowaniu własnego przedmiotu na liście potrzeb przyszłych nauczycieli, Uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni o udział w aktywności, w ramach której zmierzają się ze swoim wyobrażeniem pracy nauczyciela. Często pracę nauczyciela zamyka się w szkolnych murach, co jest związane nie tylko z nastawieniem nauczycieli do pracy z uczniami, zwłaszcza tymi najmłodszymi, ale również z powodu trwania, polskiego systemu oświaty, w optyce funkcjonalistyczno-behawiorystycznej, przyuczania uczniów do wykonywania określonych ról, nie samodzielnego, krytycznego, odpowiedzialnego myślenia. Dlatego niniejszy warsztat proponuje, by zobaczyć szerszą perspektywę oddziaływań nauczycieli i wychowawców, również, a może przede wszystkim tych z początkowego etapu edukacyjnego.

Uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni o udzielenie odpowiedzi pisemnej na poniższe pytanie. Następnie ich zadaniem będzie zamieszczenie odpowiedzi na internetowej tablicy miro. Kolejnym krokiem będzie usystematyzowanie odpowiedzi i wyłonienie, przez samych Uczestników, dwóch lub trzech grup odpowiedzi (problem jednostkowy, kwestia społeczna, problem jednostkowy i kwestia społeczna), a wreszcie przyjrzenie się uzasadnieniom odpowiedzi Uczestników i usystematyzowanie ich w ramach wyłonionych grup odpowiedzi. Aktywność ta ma pobudzić osoby pracujące z przyszłymi nauczycielami do refleksji nad własnym nastawieniem do pracy nauczycieli szkolnych.

Pytanie otwierające aktywność:

Jak postrzegasz pracę nauczyciela?

a) zajmuje się problemami w obrębie swojej klasy i szkoły (problem jednostkowy)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

b) praca nauczyciela ma znaczenie dla lokalnej społeczności, kraju, a nawet spraw globalnych (praca nauczyciela to kwestia społeczna)

Bibliografia:

Mills, C.W. (2007), *Wyobraźnia socjologiczna*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN

Część IV: Edukacja małego dziecka jako źródło wszystkiego

Metody: analiza tekstów dla dzieci, dyskusja, praca w małych grupach, wirtualna tablica miro; Czas trwania: A) 15 min, B) 20 + 15 min, C) 15 + 15 + 10 min;

W tej części szkolenia nastąpi powiązanie teorii z praktyką. Uczestnikom szkolenia zostaną zaprezentowane narzędzia, z których mogą skorzystać nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. Treści w nich poruszane związane są z tymi poruszonymi na przedmiotach ogólnych, mogą posłużyć również jako inspiracja dla nauczycieli – praktyków. Z materiałów tych wykładowcy mogą skorzystać w czasie swoich zajęć, m.in. poprzez wskazanie narzędzi do pracy z dziećmi (w postaci książek); poprzez nawiązanie do tych treści w czasie ćwiczeń czy wykładów ze studentami; jak również poprzez odwołanie się do dziecięcej literatury i wskazanie, że w praktyce wiedza ta może być przez studentki wykorzystana na zajęciach z dziećmi, a prowadzący zajęcia mogą dodatkowo podpowiedzieć, w jaki sposób tę wiedzę dzieciom przekazać, by była dla nich zrozumiała.

Narzędzia, o których mowa to literatura dla dzieci, która porusza różnorodną tematykę, nie zawsze łatwą i kojarzoną z możliwościami małego dziecka. Z drugiej strony są to zagadnienia, które pojawiają się w podręcznikach dla klas 1-3 czy w rozmowach na zajęciach z dziećmi przedszkolnymi, często jednak ulokowane są w dyskursie dziecka jako „wdzięczne stworzonko” (jak zwierzęta, ochrona środowiska, rodzina, zasady, konflikty, różnorodność, patriotyzm). Polski rynek wydawniczy oferuje jednak wiele publikacji, które nie tylko są wartościowe pod względem merytorycznym, ale również pod względem graficznym, prowokują do samodzielnego myślenia i rozwijają wyobraźnię na obu tych płaszczyznach. Wybrane tytuły,

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Uczestnicy szkolenia poznają w ramach warsztatu. Prezentowana literatura mieści się w dyskursie dziecka jako polityczna i etyczna potencjalność.

Zebrane narzędzia w postaci książek dla dzieci nie pokrywają wszystkich przedmiotów przewidzianych w ramach studiów, nie zmniejsza to potrzeby rozumienia znaczenia prowadzonych zajęć w toku ich trwania, jak również konieczności poznania specyfiki pracy nauczycieli i możliwości dzieci, z którymi przyszli nauczyciele będą pracować. Nauczyciel akademicki powinien rozumieć perspektywę osoby przygotowującej się do pracy jako pracownik oświatowy, co nie oznacza wyeliminowania przedmiotów teoretycznych z programu – przeciwnie są one w zawodzie nauczyciela ważne. Warto jednak, by nauczyciele akademicy zajmujący się teorią posiadali wiedzę na temat tego, w jaki sposób prowadzone przez nich przedmioty są/mogą być realizowane w ramach wczesnej edukacji. Nauczyciele akademicy zajmujący się praktyką natomiast, rozwijali postawę zastanawiania się (a nawet kwestionowania) nad tym, co zostaje wprowadzone w ramach edukacji, dlaczego uczymy w ten sposób, czy jest to naprawdę potrzebne lub dlaczego pewnych treści brakuje. Jest to zatem wykraczanie poza infantyлизację zawodu nauczyciela etapu początkowego.

Nim jednak nauczyciele akademicy zdecydują się na wybór określonego tematu do zrealizowania z dziećmi z pierwszych etapów edukacyjnych, powinni zastanowić się nad tym, jakie treści są odpowiednie i możliwe do zrealizowania z małymi dziećmi. W tym celu zostanie im zaproponowana aktywność, w ramach której wspólnie przedyskutujemy pytania związane z tematami, które można zrealizować z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym. Natomiast dalsza praca w tej części warsztatu polegać będzie na pracy z tekstem dla dzieci, wymianie poglądów i wzajemnych inspiracjach osób prowadzących zajęcia ze studentami.

A) Na co dzieci są za małe?

Proszę spróbować udzielić odpowiedzi na poniższe pytania:

a) Co można omawiać z dziećmi?

b) Czy mogę przynieść książkę dla dzieci na zajęcia ze student(k)ami?

c) Co książki dla dzieci mogą wniesić do dorosłego życia?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

d) Co wybory mają wspólnego z małym dzieckiem?

B) Literatura dla dzieci w praktyce – w poszukiwaniu tematów

Po części dyskusyjnej, Uczestnicy szkolenia zostaną automatycznie przypisani do wirtualnych pokoi. Każdy pokój będzie odpowiedzialny za wybraną grupę książek, które poruszać będą określoną tematykę. Zadaniem każdej z grup będzie przejrzanie otrzymanej literatury dla dzieci, ustalenie tematyki, która jest w nich poruszana i przedstawienie krótkiego sprawozdania ze swojej pracy pozostałym grupom.

Tematyka książek, z którymi pracować będą Uczestnicy szkolenia (Lista tytułów wraz autorami do poszczególnych tematów znajduje się w Aneksie 2):

Grupa 1: Uchodźstwo, migracja, konflikty na świecie

Grupa 2: Polityka, demokracja, dyktatura, wybory, populizm, partycypacja, patriotyzm

Grupa 3: Ekologia, katastrofa klimatyczna, betonoza, ochrona środowiska, prawa zwierząt

Grupa 4: Prawa dziecka, prawo do edukacji, szacunek do drugiego człowieka, prawa człowieka

Grupa 5: Różnorodność, klasy społeczne, prawa kobiet, różne modele rodzin, równouprawnienie, niepełnosprawność, religie

Grupa 6: Emocje, zdrowie psychiczne (żałoba, lęk, smutek, złość)

C) Co mogę wpleść do swoich zajęć z książek dla dzieci?

Uczestnicy szkolenia otrzymają dostęp do padleta, na którym zamieszczone będą analizowane teksty dla dzieci. Ich zadaniem będzie zastanowienie się nad tym, czy podobne treści lub zagadnienia mogliby wykorzystać ze studentami na swoich zajęciach. W jaki sposób mogliby wpleść literaturę dla dzieci do swoich programów? Jak mogliby przygotować studentów do przekazania tych treści w ich pracy? Efekty swojej pracy Uczestnicy zamieszczą na wirtualnej tablicy miro według klucza, jakim jest typ nauczanego przez nich przedmiotu: metodyka, psychologia, pedagogika, filozofia, socjologia, konteksty, etc. – w zależności od tego, jacy nauczyciele

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

akademiccy zgłoszą chęć udziału w szkoleniu (*Przed zajęciami osoby zgłaszające chęć udziału w szkoleniu zostaną poproszone o podanie, jakich przedmiotów ucza*).

Następnie, według tego samego klucza – nauczanych przedmiotów – Uczestnicy zostaną przydzieleni do wirtualnych pokoi, gdzie będą mieli czas na przedyskutowanie swoich pomysłów, wyjaśnienie tego, co jest niezrozumiałe, modyfikację lub zaproponowanie nowego pomysłu. Będą mogli również zapoznać się z pracą wykładowców innych przedmiotów, co może stanowić dla nich inspirację we własnym obszarze dydaktycznym.

Pomysły Uczestników szkolenia zostaną zebrane i udostępnione na padlecie, z którego będą mogli korzystać po zakończeniu warsztatów.

Zanim nastąpi podsumowanie szkolenia, liderzy poszczególnych grup zostaną poproszeni o krótkie sprawozdanie ze swojej pracy, co stanowić może inspirację dla nauczycieli akademickich innych przedmiotów. Zadanie to ma na celu wymianę i wzajemne inspirowanie się swoim pomysłami.

Część V: Podsumowanie i ewaluacja zajęć

Metody: Mentimeter; czas trwania: 5 min

Na koniec warsztatu, Uczestnicy szkolenia zostaną poproszeni o wykorzystanie narzędzia Mentimeter, tym razem po to, by ocenić zajęcia, w których sami wzięli udział.

Zostaną poproszeni o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

- a) Co wyniosłem/wyniosłam z warsztatu?
- b) Czego nowego się dowiedziałem/-am?
- c) Czego mi zabrakło w trakcie trwania warsztatu?
- d) Chciałbym/-abym się więcej dowiedzieć o...

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

